

Hayati Şahin,
Birleşik Uzmanlar YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş

17 Aralık 2012

67 SORUDA YENİ TTK'DA MUHASEBE STANDARTLARI, DENETİM, DENETÇİ, RAPORLAMA, İLAN, ORTAKLARLA İLİŞKİLER, ŞİRKETLER

Yeni Ticaret Kanunu genel hükümleri 1.7.2012 de yürürlüğe girdi. Bağımsız Denetime tabi olacak olan şirketler için Defter tutma, Muhasebe Standartları, Denetim ve Denetçi Raporları hükümleri de 1.1.2013 te yürürlüğe girecek.

Kanun taslak olarak uzunca bir süre kamuoyunun bilgisi dahilinde idi. Yasalaşmasından önce bütün kesimler taslak üzerinde eleştiri ve öneri yapmış olabilir ancak taslakla yasalaşan metin arasında hemen hemen hiçbir farkın olmaması bütün kesimlerin ya kayda değer öneride bulunmadığını ya da önerilerin yasa hazırlayıcılarca dikkate alınmadığını gösteriyordu. Yasanın yürürlüğe girme tarihi yaklaştıkça hemen her kesimden eleştiriler ve öneriler ortaya çıkmaya başladı. 26.6.2012 tarihinde 6335 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun Sermaye Şirketlerinin çoğu için öngördüğü sistem bunların çok küçük bir kısmı için uygulanacak hale getirilmiştir. Bu yazıda en son hali TTK'nın Muhasebe Standartları, Denetim, Denetçi, Raporlama, İlan ve Ortaklarla ilişkileri içeren maddeleri özet olarak derlenmiş ve uygulamanın nasıl olabileceği açıklanmaya çalışılmıştır. Derlenen konularda Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGMDSK") Kararnamesi ile getirilen hükümler de dikkate alınmıştır.

Özet olarak Türk Ticaret Kanununun Denetim ve Muhasebe Standartları ve İnternette web sitesi oluşturmaları sadece Bağımsız Denetime tabi şirketler için sözkonusudur.

Bağımsız Denetime tabi olmayacak olan şirketler için eski durum bir farkla devam edecektir. O da Bağımsız Denetime tabi olmayacak olan A.Ş lerin murakıp tutma zorunluluklarının kaldırılmış olduğudurç

1. Yeni TTK"ya uyum aşamasında dikkat edilmesi gereken tarihler nelerdir?

- 1.7.2012 Kanunun özellikle sayılan maddelerindeki uygulamaların dışındaki maddelerinin genel olarak yürürlüğe girdiği tarih
- 1.10.2012 Yönetim Kurullarına tüzel kişinin temsilcisi olarak seçilmiş bulunan gerçek kişi yönetim kurulu üyelerinin , Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde istifa etmesi, onun yerine tüzel kişinin ya da başkasının seçilmesi gerekir. (6103 Sayılı TTK Uygulama Kanunu). Bunun için genel kurul yapıp yapılmayacağı belli değildir.
- 14.8.2012 Esas Sözleşmelerin Kanunla uyumlu hale getirilmesi için son tarih
- 1.1.2013 TFRS yürürlük tarihi, Bakanlar Kurulu ve KGMDSK'nın belirleyeceği şirketler için
- 1.1.2013 KOBİ ve Daha küçük tacirler için Özel TMS yürürlüğe gireceği tarih
- 1.3.2013 Denetçi seçiminin yapılacağı en son tarih

- 1.1.2013 Bakanlar Kurulunun ve KGMSK'nın belirleyeceği Anonim Şirketlerin ve Şirketler topluluğunun denetlenmesine ilişkin 397 ila 406'ncı maddelerinin yürürlüğe gireceği tarih
- 1.7.2013 Bağımsız Denetime tabi olacak Sermaye Şirketlerinin İnternet Sitelerinin açılacağı ve belirli bilgilerin ve duyuruların yayınlanmasına başlanacağı tarih.
- 1.7.2013 Nama yazılı payların devrini sınırlandıran ana sözleşmelerde bu sınırlandırmanın TTK 492-498. maddelere uyumlu hale getirilmesi için son tarih
- 14.2.2014 İmtiyazlı oyların kanunla uyumlu hale getirilmesi için son tarih
- 14.2.2014 Şirket asgari sermayelerinin kanunla uyumlu hale getirilmesi için son tarih

2. Yeni TTK'da ticari işletme kavramıyla ilgili herhangi bir değişiklik getirilmiş midir?

Yeni Kanun Bakanlar Kuruluna esnaf işletmesi gelir düzeyi tanımını yapmak yetkisini vererek esnaf gelir düzeyini aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan bütün işletmeleri ticari işletme saymış, ayrıca işletmelerin bütünlüğünü tanımlamıştır.

Önceki Kanunda gelir düzeyi ile ilişkilendirilmeden işyerinin türünden hareketle ticari işletme tanımı yapılıyordu.

Vakıf ve Derneklerin İktisadi İşletmelerinin tacir sayılması açısından bir değişiklik yoktur. Bunların iktisadi işletmeleri tacir sayılır, kendileri tacir sayılmazlar. Gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan doğruya ister kamu hukuku hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler, kendileri tacir sayılmazlar. Yarıdan azını harcayanlar tacir sayılır.

Ticaret şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir. Bu Kanunda, kollektif ile komandit şirket şahıs; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket sermaye şirketi sayılır.

3. Dernek ve Vakıflar ile bunların İktisadi İşletmeleri Yeni TTK'nın Muhasebe ve Denetim kurallarının kapsamında mıdır?

Vakıf ve Derneklerin kendileri Ticaret Kanununun Muhasebe Standartları ve Denetim Düzenlemelerine tabi değildirler. **Bunların İktisadi İşletmeleri Bakanlar Kurulunun belirleyeceği hangi gruba girerse o grup için öngörülen muhasebe standardı ve denetim şartlarına tabi olacaktır.** Vergi Muafiyeti olan Vakıf ve Derneklerin İktisadi İşletmelerinin tabi olduğu Maliye Bakanlığına Raporlama sisteminde bir değişiklik yoktur.

4. Yeni Ticaret Kanunu'nun Vakıf ve Derneklere etkisi nedir?

Bağımsız Denetim

- Vakıf ve Derneklerin ekonomik boyutlarına bakıldığında bunların bağımsız denetime tabi tutulmaları söz konusu olmayacaktır.

Muhasebe ve Raporlama Standartları

- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Vakıf ve Dernekler için muhasebe standartları getirebilme yetkisi vardır. Bu yetkinin de kullanılması şimdilik uzak bir ihtimaldir. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün de Vakıfların Uluslararası Muhasebe Standartlarına göre Mali Tablolarını çıkarmaları şeklinde bilinen bir arzusu da yoktur.

Sermaye Şirketleri Yönetim Kurullarındaki temsilcileri

- Vakıf ve Derneklerin iştirakleri olan Anonim Şirketler varsa bunların Yönetim Kurullarındaki Vakıf ve Dernek tüzel kişiliklerinin temsilcisi olarak seçilmiş bulunan gerçek kişi yönetim kurulu üyelerinin 1.10.2012 tarihine kadar istifa etmeleri, onların yerine Vakıf ve Derneğin seçilmesi gerekir. (6103 Sayılı TTK Uygulama Kanunu). Bunun için genel kurul yapılıp yapılmayacağı belli değildir.

5. Muhasebe Standartları, denetim ve denetçi değişiklik süreci nasıl işleyecektir?

Bakanlar Kurulu ve KGMDSK'nın belirleyeceği denetime tabi şirket ve işletmeler 2012 yılı Bilançolarını kendilerine uygulanacak olan yeni TMS ye göre düzeltecek ve bu bilanço 1.1.2013 te başlayacak hesap döneminin açılış bilançosu olarak ticari defterlere ve finansal tablolara geçirilecektir. Geçici Madde 6).

2012 Hesap Dönemi eski TTK ya göre murakıplar tarafından denetlenecek, bunların raporları 2013 yılında yapılacak Genel Kurula sunulacaktır.

Denetime tabi şirketlerin seçecekleri bağımsız denetçi açılış bilançosunu yeni kanun hükümlerine göre denetleyecektir. Yeni denetçi geçmiş yıla ait finansal tablolar ile gerekli karşılaştırmayı yapabilmek için, 6762 sayılı Kanuna veya diğer mevzuata göre hazırlanan finansal tablolara raporunda yer verir. Yeni Denetçinin 2013 Yılı Denetim Raporu 2014 Nisanına kadar yapılacak Genel Kurulda sunulacaktır.

Bakanlar Kurulunca denetime tabi tutulmayan şirketler Türkiye Muhasebe Standartlarına ve bağımsız denetime tabi olmayacaktır. Bu şirketlerden A.Ş. olup ta önceden şirket murakıp'ı bulundurnası gerekenlerde de murakıp mecburiyeti kaldırılmıştır. (Bazı Ltd lerde de murakıp bulundurma şartı vardı).

6. Yeni TTK'da uluslararası muhasebe standartları kimlere ve ne zaman uygulanacak?

Yeni TTK da Uluslararası Muhasebe Standartları sadece Bakanlar kurulunun bağımsız denetime tabi tuttuğu şirketler uygulayacaktır. Bütün şirketler VUK hükümlerine göre defterlerini tutacak, bağımsız denetime tabi şirketler TFRS düzeltme kayıtlarını ya VUK defterlerine girerek ya da ayrı bir dosyada göstererek TFRS Mali Tabolarını hazırlayacaklardır.

7. TTK ya göre Bağımsız Denetim ne zaman başlayacaktır?

Bakanlar Kurulunca belirlenecek olan Bağımsız Denetime Anonim Şirketler, Limited Şirketler ve Şirketler Toplulukları için Bağımsız Denetim 1.1.2013 te yürürlüğe girecektir. Öteden beri denetime tabi olan Halka açık şirketler, Bankalar, Sigorta Şirketleri ve EPDK ya tabi şirketler de denetim devam edecektir.

8. Bağımsız denetime tabi olmayan anonim şirketlerde murakıp olacak mıdır?

Olmayacaktır. Limitedlerde zaten murakıplık yoktu.

9. Kanunda bağımsız denetim konusunda getirilen yeni düzenlemeler bağımsız denetime tabi olacak şirketler açısından nasıl bir amaca hizmet edecektir?

Bağımsız Denetimin amacı:

Denetçiler anonim şirketin organı olmaktan çıkarılmış; sadece bağımsız denetime tabi olacak olan şirketlerin denetimi, bağımsız denetim kuruluşlarına veya bir veya birden fazla yeminli mali müşavire veya serbest muhasebeci mali müşavire bırakılmıştır. Bağımsız Denetime tabi olmayacak olan şirketlerde denetçi olmayacaktır. Denetlemenin konusu, şirketin ve şirketler topluluğunun yılsonu finansal tabloları ile yıllık raporların ve envanter de dahil olmak üzere, tüm muhasebenin denetimidir. Söz konusu olan, kanuna, Türkiye muhasebe standartlarına ve esas sözleşme hükümlerine uygunluk denetimidir. Yönetim Kurulu Raporunun denetimi ise, şirketin veya şirketler topluluğunun genel durumunun pay sahiplerine doğru olarak sunulup sunulmadığının denetimidir. Denetim, şirketin varlığını ve geleceğini tehdit eden yakın tehlikeleri teşhis sistemlerinin şirkette bulunup bulunmadıklarını ve gerekli önlemlerin alınıp alınmadığını da kapsar. Denetçinin bağımsızlığı konusunda çok titiz olan kanun, denetçi ile denetlenecek olan şirket arasında her türlü ilişkiyi denetçiliğe ve etiğe aykırı görmektedir. Denetlemenin, mesleğin gereklerine ve etiğine uygun olarak ve gelecekteki risklerin tespitini de kapsayacak şekilde yapılması gerekir. Denetçilerin sorumlulukları ve sır saklama sorumlulukları yeni esaslara bağlanmıştır.

10. Denetimin yapılması aşamasında hangi standartlar dikkate alınacaktır?

Bakanlar Kurulunca bağımsız denetime tabi olacak olan şirketin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları denetçi tarafından, uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecektir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı da denetim kapsamı içindedir. (Madde 397)

11. Getirilen yeni düzenlemeye göre denetçi olabilecek kişilerde hangi nitelikler aranmaktadır?

Denetçi, bağımsız denetim yapmak üzere, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen kişiler ve/veya ortakları bu kişilerden oluşan sermaye şirketi olabilir. Madde 400

12. Yeni TTK'ya göre bağımsız denetçi nasıl seçilir?

Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Konsolidasyona dâhil olan ana şirketin finansal tablolarını denetlemek için seçilen denetçi, başka bir denetçi seçilmediği takdirde, topluluk finansal tablolarının da denetçisi kabul edilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçi, yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, mahkemece atanır. Madde 399.

13. Denetçinin seçimi tescil ve ilan edilecek mi?

Seçimden sonra, yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder. (Madde 399)

14. Yeni TTK'ya göre bağımsız denetçi görevden alınabilir mi?

Görevden alma, ancak asliye ticaret mahkemesi kararıyla olabilir. Bir denetçinin görevden alınması, yerine yenisinin atanmış olmasına bağlıdır; yoksa denetçi azledilip daha sonra yerine yenisi atanamaz. Şirket Yönetim Kurulunun veya şirket sermayesinin halka açıklarda % 5 ini diğerlerinde % 10 unu oluşturan pay sahiplerinin seçimin hemen akabinde Asliye Ticaret Mahkemesine dava açması üzerine denetçinin şahsına ilişkin haklı bir sebebin gerektirmesi, özellikle de onun taraflı davrandığı yönünde bir kuşkunun varlığı hâlinde, Mahkeme denetçiye görevden alarak başka bir denetçi atayabilir. Madde 399

15. Denetçi bağımsız denetim sözleşmesini hangi hallerde fesh edebilir?

Denetçi denetleme sözleşmesini, sadece haklı bir sebep varsa veya kendisine karşı görevden alınma davası açılmışsa feshedebilir. Görüş yazısının içeriğine ilişkin fikir ayrılıkları ile denetlemenin şirketçe sınırlandırılmış olması veya görüş yazısı vermekten kaçınma haklı sebep sayılamaz. Denetçinin sözleşmeyi feshi yazılı ve gerekçeli olmalıdır. Denetçi fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları genel kurula bir rapor haline getirerek sunmakla yükümlüdür. Madde 399/8

16. Bağımsız denetçinin şirketten bilgi alma hakkının sınırları ve yönetim kurulunun denetçiye karşı sorumlulukları nelerdir?

Denetçi kanuna uygun ve özenli bir denetim için gerekli olan bütün bilgileri şirketten ve gerekirse yavru ve ana şirketlerden alabilir. Bilgileri verme sorumluluğu Yönetim Kurulundur. Denetçi bu bilgileri yıl kapanmadan da isteyebilir. TTK da öngörülen Şirketlerin Yönetim Kurullarının finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak denetçiye vermesi, denetim için gerekli bilgileri ve denetimin gerçekleşmesi için gerekli imkanları da sağlamasıdır. (Madde 401)

17. Denetim Raporunda yer alması gereken hususlar nelerdir?

Denetim raporunun esas bölümünde;

a) Defter tutma düzeninin, finansal tabloların ve topluluk finansal tablolarının, kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığı,

b) Yönetim kurulunun denetçi tarafından denetim kapsamında istenen açıklamaları yapıp yapmadığı ve belgeleri verip vermediği,

açıkça ifade edilir.

Ayrıca, finansal tablolar ile bunların dayanağı olan defterlerin;

a) Öngörülen hesap planına uygun tutulup tutulmadığı,

b) Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde, şirketin malvarlığı, finansal ve kârlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığı,

belirtilir.

Denetim çerçevesinde, Riskin erken saptanması ile ilgili komite kurulup kurulmaması konusunda (Madde 376 ve 398) bir değerlendirme yapılmışsa, bunun sonucu ayrı bir rapor olarak denetim raporuyla birlikte yönetim kuruluna sunulur. (Madde 402

18. Yeni TTK daki denetçi görüşleri Uluslararası Denetim Standartları ile karşılaştırıldığında herhangi bir farklılık var mıdır?

Yeni TTK	Uluslararası Denetim Standartları
Olumlu görüş Yönetim kurulunun finansal tablolara ilişkin konular bakımından sorumluluğunu gerektirecek bir sebebin mevcut olmadığını belirtir.	Şartsız görüş (Unqualified Opinion) Denetlenen Finansal Raporların (mali durumu, faaliyet sonuçlarını, nakit akışlarını ve özsermayenin değişimini) herhangi bir çekince olmaksızın Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak doğru bir biçimde yansıttığını belirtir.
Sınırlanmış olumlu görüş Finansal tabloların şirketin yetkili kurullarınca düzeltilebilecek aykırılıklar içerdiği ve bu aykırılıkların tablolarda açıklanmış sonuca etkilerinin kapsamlı ve büyük olmadığı durumlarda verilir. Sınırlamanın konusu, kapsamı ve düzeltmenin nasıl yapılabileceği sınırlanmış olumlu görüş yazısında açıkça gösterilir.	Şarhlı Görüş (Qualified Opinion) Finansal Raporlardaki etkisi belirlenebilen bazı hususların etkisi dışında Finansal Raporların Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak doğru bir biçimde yansıttığını belirtir.
Görüş vermekten kaçınma Şirket defterlerinde, denetlemenin uygun bir şekilde yapılmasına ve sonuçlara varılmasına olanak vermeyen ölçüde belirsizliklerin bulunması veya şirket tarafından denetlenecek hususlarda önemli kısıtlamaların yapılması hâlinde denetçi, bunları ispatlayabilecek delillere sahip olmasa bile, gerekçelerini açıklayarak görüş vermekten kaçınabilir. KGDMK tarafından belirlenecek ve standart olacaktır.	Görüş vermeme (Disclaimer opinion) Denetim ortamının Finansal Raporların Uluslararası Denetim Standartları uyarınca denetimine olanak vermediği ya da görüş verebilmek için yapılması gereken denetim çalışmalarının yapılamadığı durumlarda Finansal Raporların Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygunluğu konusunda görüş verilemediği durumlarda verilen rapordur.
Olumsuz görüş Kanunda açıkça belirtilmemekle beraber “Kaçınma olumsuz görüşün sonuçlarını doğurur. (Madde 403)” denilmek suretiyle bağımsız denetçinin “olumsuz görüş” de verebileceği belirtilmiştir. Olumsuz görüş sebepleri sıralayarak defter tutma düzeninin, finansal tabloların (topluluksa, topluluk finansal tablolarının), kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığını belirtir.	Olumsuz Görüş (Adverse Opinion) Denetim Çalışmalarının herhangi bir kısıtlama olmaksızın yapılabildiği ancak belirtilen nedenler yüzünden Finansal Raporların (durumu) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmadığını belirtir.

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, olumlu görüş, sınırlı olumlu görüş, görüş verilmesinden kaçınılması veya olumsuz görüş verilmesi genel olarak aynıdır. Bununla birlikte Uluslararası Denetim Standartlarına göre verilen rapordaki görüşler Finansal Raporların Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olup olmaması ile sınırlı iken Yeni TTK da Yönetim kurulunun finansal tablolara ilişkin konular bakımından sorumluluğunu gerektirecek bir sebebin mevcut olup olmadığı konusunda görüş belirtilmektedir.

19. Olumsuz görüşün veya görüş vermektan kaçınmanın sonuçları nelerdir?

Olumsuz görüş yazılan veya görüş verilmesinden kaçınılan durumlarda yönetim kurulu görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren dört iş günü içinde, genel kurulu toplantıya çağırır ve genel kurul yeni bir yönetim kurulu seçer. Esas sözleşmede aksi öngörülmemişse, eski Yönetim Kurulu üyeleri yeniden seçilebilir. Yeni Yönetim Kurulu altı ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlar ve bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunar. Sınırlı olumlu görüş verilen hallerde genel kurul, gerekli önlemleri ve düzeltmeleri de karara bağlar.

20. Şirket ile bağımsız denetçi arasında görüş ayrılıklarının olması durumunda nasıl bir yol izlenecektir?

Her iki tarafta dava açma hakkına sahiptir. Mahkeme dosya üzerinden karar verir. Karar kesindir. Denetçi haksız olsa dahi Dava giderlerini şirket öder. Madde 405

21. Riskin erken saptanması için yönetim kurulunca kurulacak komitece düzenlenen raporun sonuçları ne olacaktır. ?

Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır. Öneriler Yönetim Kuruluna yapılacağı için Yönetim Kurulunun Rapora cevap vermesi gerekir. Bu aşamada Yönetim Kurulu ve Denetçi de görüşlerini açıklayıp sorular sorabilir. Böyle bir Komitenin varlığı halinde Denetçi Komitenin yapısı ile komitenin uygulamalarını açıklayan, ayrı bir rapor düzenleyerek, denetim raporuyla birlikte, yönetim kuruluna sunar Madde 398/2-4.

22. Yeni TTK da öngörülen Bağımsız Denetim çalışmalarının kapsamı ile Uluslararası Denetim Standartlarının öngördüğü kapsamlar karşılaştırıldığında herhangi bir farklılık var mıdır?

Yeni TTK da Denetçi görüşlerinden hareketle bu görüşleri verebilmek için Uluslararası Denetim Literatüründe tam denetim (Audit) çalışmasına karşılık gelen bir çalışmanın yapılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Uluslararası Denetim çalışmalarında Bağımsız Denetçilerin Sınırlı Denetim (Review) ve Derleme (Compilation) adında iki çalışması daha vardır.

Bir işletmenin hangi tür denetim çalışmasına tabi olacağı o işletme konumu itibariyle yasaların gerektirdiği herhangi bir zorunlu denetime tabi değilse işletmenin kendi ihtiyaçlarına ve seçimine bağlıdır.

Uluslararası Denetim Standartlarına göre denetim çalışmasının türü işletmenin ihtiyaç duyduğu denetçi raporu (görüşü) gözönünde tutularak işletme ile Bağımsız Denetçi arasında karşılıklı anlaşma ile belirlenir. İşletmenin ihtiyaçları birçok faktöre bağlıdır; kreditorlerinin, alacaklılarının veya yatırımcılarının şartları ve ihtiyaçları, işletmenin büyüklüğü ve karmaşıklığı, iş kolu ve diğer faktörler. Özellikle Konsolidasyona tabi şirketlerde denetçinin profesyonel kararına göre büyüklükleri itibariyle toplam için materyal olan şirketler tam

denetime tutulur ve denetçinin tam denetim görüşü verebilmesini mümkün kılacak şekilde toplam için materyal olmayan işletmeler sınırlı denetime ve sınırlı denetimin de bir türü olan gözden geçirme (Desktop Review) denen denetim çalışmasına tutularak konsolide finansal raporlar için denetim görüşü verilebilir.

Yeni TTK da Bakanlar Kurulunca Bağımsız Denetime tabi olacak Konsolidasyona tabi şirket topluluklarında bütün şirketler tam denetime tabi tutulacakmış gibi algılanmaktadır.

Yeni TTK da tek bir denetim türü vardır, denetim çalışmalarında çeşitlilik yoktur.

Buna ilaveten KGMDSK Kararnamesinde TFRS tam set ve KOBİ seti dışında , Kurul, değişik işletme büyüklükleri, sektörler ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için uluslararası muhasebe standartlarından farklı düzenlemeler yapmaya yetkilidir denmektedir (Madde 26/2) Kurul Farklı Muhasebe Standartları düzenlediğinde bu standartlara tabi olan kuruluşlar için de Tam Denetimden farklı bir denetim yükümlülüğü getirebilir.

Bağımsız Denetçilerin Uluslararası Denetim Standartlarına göre yaptıkları çalışmalar ve bunların raporlanması ile Yeni TTK daki düzenlemeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Uluslararası Denetim Standartlarına göre Denetim çalışmaları			Yeni TTK ya göre Denetim çalışmaları
	Derleme	Sınırlı Denetim	Tam Denetim	Tam Denetim
Denetçi Raporu	Derlendiğine dair rapor	Sınırlı Denetim Raporu	Bağımsız Denetim Raporu	Bağımsız Denetim Raporu
Finansal Raporlarla İlişkin Denetim Görüşü (Güvence)	Görüş verilmez	Sınırlı Denetim sırasında Finansal Raporların UFRS ye uygun olmadığı yönünde herhangi bir hususa rastlanmadığını belirten sınırlı bir güvence verilir.	Yapılan Denetim Çalışmaları sonucunda Finansal Raporların UFRS ye uyumluluğu ve doğruluğu konusunda güvence verilir.	Ana hatları ile verilen güvence aynıdır ancak TTK da ayrı ayrı sayılmıştır. Raporla defter tutma düzenine uygunluk, kanunlara, esas sözleşmeye uygunluk, Yönetim Kurulunun bilgileri vermesi hususu, Finansal tabloların hesap planına göre tutulduğu, TFRS ye uygunluğu ve doğruluğu konusunda güvence verilir Yapılan Denetim Çalışmaları sonucunda Yönetim Kurulunun Finansal Raporların TFRS ye uygunluğu konusunda herhangi bir sorumluluğunun olmadığı belirtilir.

	Uluslararası Denetim Standartlarına göre Denetim çalışmaları			Yeni TTK ya göre Denetim çalışmaları
	Derleme	Sınırlı Denetim	Tam Denetim	Tam Denetim
Finansal Raporlar	Bilanço	Bilanço	Bilanço	Bilanço
	Gelir Tablosu	Gelir Tablosu	Gelir Tablosu	Gelir Tablosu
	Nakit Akım Tablosu	Nakit Akım Tablosu	Nakit Akım Tablosu	Nakit Akım Tablosu
	Özkaynak Değişim Tablosu	Özkaynak Değişim Tablosu	Özkaynak Değişim Tablosu	Özkaynak Değişim Tablosu
	Dipnotlar	Dipnotlar	Dipnotlar	Dipnotlar
Denetim Çalışmaları (*)		Sorgulama ve Analitik İnceleme	Sorgulama ve Analitik İnceleme	Sorgulama ve Analitik İnceleme
			İç Kontrol Sisteminin test edilmesi	İç Kontrol Sisteminin test edilmesi
			İşlem ve kayıtların detaylı test ve kontrol edilmesi	İşlem ve kayıtların detaylı test ve kontrol edilmesi
			Üçüncü şahıslarla konfirmasyon	Üçüncü şahıslarla konfirmasyon

(*) KGDSMK Kararnamesine göre Kurul tarafından onaylanacak Türkiye Denetim Standartları uluslararası standartlarla uyumlu olacaktır. Madde 2/K

23. Bağımsız denetçilerin denetimi nasıl yapılacaktır?

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGMDSK") Bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetleri ile denetim çalışmalarının, Kurumca yayımlanan standart ve düzenlemelere uyumunu gözetleyecek ve denetleyecek, inceleme ve denetimler sonucunda aykırılıkları saptanan bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyet izinlerini askıya alacak veya iptal edecektir. Kararname Madde 9/ d, e

24. Mali Tablolar ve Denetim Raporu nasıl ilan edilecek?

Bakanlar Kurulunca Bağımsız Denetime tabi tutulacağı belirlenen Anonim şirketin ve topluluğun finansal tablolarını düzenlemekle yükümlü ana şirketin yönetim kurulu, bilanço gününden itibaren altı ay içinde; finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararını, denetçinin 403 üncü madde uyarınca verdiği görüşü ve genel kurulun buna ilişkin kararını, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirir ve şirketin internet sitesine koyar. Bu belgelerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığına verilmesine ilişkin hükümler saklıdır. (Madde 524)

25. Yeni TTK'nın bağımsız denetim konusunda getirdiği sır saklama yükümlülüğü nedir?

Denetçiler sırları izinsiz olarak kullanmamalıdır. Kullanmaları suçtur, kullanım sonucunda zarar olması halinde ceza denetim başına 100.000 TL (Halka açıklarda 300.000 TL) dir. Sözleşme ile bu hüküm kaldırılamaz. İzinsiz kullanmanın sırları ifşa etmenin sonucunda zarar doğmazsa ceza ne olacaktır belirtilmemiştir. (Madde 404)

Sır saklamadan doğan zararın dışındaki zararlardan dolayı sorumluluk ve cezalar TTK da düzenlenmemiştir.

Denetçilerin denetim raporlarının denetim standartlarına aykırı olması ve bu raporlardaki yanlış, eksik ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan dolayı sorumlulukları KGMDSK Kararnamesinde belirtilmiştir. Kararnamede aykırılıkların cezası parasal olarak belirtilmemiş hukuken sorumlu oldukları belirtilmiştir, Denetçilerin verdikleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla Sorumluluk Sigortası yaptırmaları şartı getirilmiştir. Kararname Madde 24. Bu düzenlemelere göre Denetçilere karşı, sır saklamama, sırrı açıklamak suretiyle zarara sebebiyet verme ve denetlemede yaptıkları hatalar nedeniyle zarara sebebiyet verme konularında tazminat davaları açılacaktır. Sır saklamamanın ve hataların cezaları yazılı değildir bu cezalar açılacak davalarla oluşacaktır.

26. Yeni TTK'ya göre bağımsız denetçinin sır saklama sorumluluğunda zamanaşımı süresi nedir?

Sır saklama sorumluluğunda zaman aşımı süresi Rapor tarihinden başlayarak beş yıldır. Ancak, fiil suç oluşturup da Türk Ceza Kanununa göre süresi daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da o zamanaşımı uygulanır. Madde 404/5

27. Yeni TTK'ya göre denetçilerin sorumlulukları nelerdir?

Sır saklamadan doğan zararın dışındaki zararlardan dolayı sorumluluk ve cezalar TTK da düzenlenmemiştir.

Denetçilerin denetim raporlarının denetim standartlarına aykırı olması ve bu raporlardaki yanlış, eksik ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan dolayı sorumlulukları KGMDSK Kararnamesinde belirtilmiştir. Kararnamede aykırılıkların cezası parasal olarak belirtilmemiş hukuken sorumlu oldukları belirtilmiştir, Denetçilerin verdikleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla Sorumluluk Sigortası yaptırmaları şartı getirilmiştir (Kararname Madde 24) . Bu düzenlemelere göre Denetçilere karşı, sır saklamama, sırrı açıklamak suretiyle zarara sebebiyet verme ve denetlemede yaptıkları hatalar nedeniyle zarara sebebiyet verme konularında tazminat davaları açılacaktır. Sır saklamamanın ve hataların cezaları yazılı değildir bu cezalar açılacak davalarla oluşacaktır.

28. Tehlikelerin erken teşhisi komitesi nedir ve kurulması zorunluluğu konusunda yeni TTK'nın getirdiği bir düzenleme mevcut mudur?

Risklerin Erken Teşhisi Komitesi halka açık şirketlerde zorunludur. Diğer şirketlerde ise denetçi kurulmasını Yönetim Kuruluna bildirirse kurulur. (Md 378.) Yönetim Kurulu şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Yönetim kurulu bu yükümlülüğünü devredemez. Komite her iki ayda bir durum değerlendirme raporları verir durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.

29. Yeni TTK ticari defterlerin tutulması yükümlülüğü çerçevesinde nasıl bir düzenleme öngörmüştür?

Bakanlar Kurulunca belirlenecek kriterlere göre bağımsız denetime tabi tutulacak olan Şirketler de dahil bütün şirketler defterlerini Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tutacaklardır.

30. Ticari defterler nelerdir?

Ticari defterler Yevmiye, defteri kebir ve envanter defteridir. Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri gibi işletmenin muhasebesiyle ilgili olmayan defterler de ticari defterlerdir. Yevmiye, defteri kebir ve envanter defteri dışında tutulacak defterler Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından bir tebliğ ile belirlenir.

31. Ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri konusunda getirilen yeni düzenleme nedir ?

Fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri ile Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır. Pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir. Yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar notere yaptırılır.

Şirketlerin kuruluşunda defterlerin açılışı ticaret sicili müdürlükleri tarafından da onaylanabilir.

Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanışında noter onayı aranmaz. Fiziki ortamda veya elektronik ortamda tutulan ticari defterlerin nasıl tutulacağı, defterlere kayıt zamanı, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken çıkarılan tebliğle belirlenir.” Madde 64

32. Yeni TTK'ya göre envanter nedir?

Envanter kuruluşta ve daha sonra her faaliyet döneminin sonundaki Bilanço tarihleri itibariyle , taşınmazların, alacakların, borçların, nakit paranın tutarını ve diğer varlıkları eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıklar ile borçların değerlerini teker teker belirten bir listedir. Kural olarak en az üç yılda bir fiziki sayım yapılması zorunludur.

Envanter çıkarılmamasının yaptırımını açıkça söylenmemiştir. Ancak özellikle, envanterin bir parçası olan stok sayımının yapılmaması denetçinin raporunda yer alacak ve şartlı veya olumsuz görüşe neden olacaktır. Bağımsız Denetçi görüşleri standart hale getirilince stok sayımı yapılmamasının hangi hallerde şartlı veya olumsuz görüş nedeni olacağı belirtilecektir.

Aynı türdeki stok malvarlığı kalemleri, diğer aynı nitelikteki veya yaklaşık aynı değerdeki taşınabilir malvarlığı unsurları ve borçlar ayrı ayrı gruplar hâlinde toplanabilir ve ortalama ağırlıklı değer ile envantere konulabilir.

33. Envanteri kolaylaştırıcı yöntemler nelerdir?

Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olmak şartı ile fiziksel sayım yerine matematiksel-istatistiksel yöntemler veya TMS na uygun başka bir yöntem kullanılabilir, ayrıca yıl sonları yerine kapanıştan önceki üç ay veya sonraki iki ay içinde fiziki sayım yapılarak ileriye veya geriye doğru TMS na uygun bir şekilde dönem sonu envanter tahmini de yapılabilir. (Madde 67)

34. Yeni TTK'nın sermayenin kaybı ve borca batıklık durumlarıyla ilgili getirdiği düzenlemeler nelerdir?

- Sermaye + Yedeklerin yarısı yitmişse

Son yıllık bilançoya göre sermaye ve kanuni yedekler toplamının yarısı yitmişse Yönetim Kurulu Genel Kurulu hemen toplantıya çağırır uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar. Genel Kurul önlemleri alır ve devam eder. (Madde 376/1)

- Sermaye + Yedeklerin üçte ikisi yitmişse

Son yıllık bilançoya göre sermaye ve kanuni yedekler toplamının üçte ikisi yitmişse Yönetim Kurulu Genel Kurulu hemen toplantıya çağırır. Genel Kurul sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer. (Madde 376/2)

- Herhangi bir zamanda Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa

Yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister.

- İflas kararından önce şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul ve mahkemeye atanan bilirkişilerce bu beyan doğrulanmış sa iflas ertelenir. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru iflas bildirimini kabul olunur. (Madde 376/3)

- Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Bu hâlde İcra ve İflas Kanununun 179 ilâ 179/b maddeleri uygulanır. (Madde 377)

35. Sermaye koyma borcu bakımından yeni TTK nasıl bir düzenleme getirmektedir?

“Sermaye” sözcüğü esas sermaye sisteminde sermayeyi ve kayıtlı sermaye rejiminde çıkarılmış sermayeyi ifade etmektedir. Anonim Şirketlerde Esas sermaye 50.000 TL den, Limited Şirkette 10.000 TL den az olamaz. Bakanlar Kurulunca artırılabilir. Anonim Şirketler kayıtlı sermaye sistemine girebilirler. Kayıtlı Başlangıç sermayesi 100.000 TL dir.

36. Neler sermaye olarak konabilir?

Kanunda aksine hüküm olmadıkça ticaret şirketlerine (buradakilerin hepsi A.Ş için öngörülmüştür, diğerleri için sınırlamalar ve şartlar vardır) sermaye olarak: aşağıdakiler konabilir ve aşağıda belirtildiği şekilde ödemesi yapılmış sayılır. Konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve aynılara, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanan bilirkişilerce değer biçilir. (Madde 343)

- Para, alacak, kıymetli evrak ve menkul seyler ; ödeme vesikalarının tevsiği ile veya fiziki teslimle ödenir
- İmtiyaz ve ihtira beratları alâmetifarika ruhsatnameleri gibi sınaî haklar; özel sicillerine kayıtlı ödenir
- Her nevi gayrimenkuller; bilirkişi tarafından belirlenen değerleriyle, tapuya tescil ile ödenir
- Menkul ve gayrimenkullerin faydalanma ve kullanma hakları; menkullerde bunlar üzerinde malik sıfatıyla doğrudan tasarruf hakkı doğduğunda ödenir ;gayrimenkullerde tapu siciline tescil ile ödenir
- Sahsi emek; bir ölçü öngörülmemiştir. Kollektif ve Komandite ortaklarda olabilir. Komantiter ortak, A.Ş ve Limited Şirket te de kişisel emek aynı sermaye olamaz (Madde 342, 581) 6. Ticari itibar; bir ölçü öngörülmemiştir. Kollektif ve Komandite ortaklarda olabilir. A.Ş ve Limited Şirkette ve Komanditer ortak ta ticari itibar aynı sermaye olamaz (Madde 307/2, 342, 581).
- Ticari işletmeler; mahkemece atanacak bilirkişilerce belirlenen değer üzerinden sermaye paylarının devri ile ödenir
- Telif hakları, maden ruhsatnameleri gibi iktisadi değeri olan sair haklar varsa özel sicillerine kaydedildikleri ve taşınırlar güvenilir bir kişiye tevdi edildikleri takdirde
- ödenmiş sayılır. (Madde 127, 128)

Nakden taahhüt edilen payların itibarî değerlerinin en az yüzde yirmibeşi tescilden önce, gerisi de şirketin tescilini izleyen yirmidört ay içinde ödenir. Payların çıkarma primlerinin tamamı tescilden önce ödenir.

37. Bakanlar Kurulunca bağımsız denetime tabi tutulacak olan şirketlerin Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporlarının denetimi nasıl olacaktır?

Bakanlar Kurulunca bağımsız denetime tabi tutulacak olan şirketlerin Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimi; envanterin, muhasebenin ve Türkiye Muhasebe Standartlarının öngördüğü ölçüde iç denetimin, bu Bölüm hükümleri anlamında 378 inci madde uyarınca verilen raporların ve 397 nci maddenin birinci fıkrası çerçevesinde yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimidir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtip yansıtmadığı da denetim kapsamı içindedir.

38. İlişkili Kuruluşlarla işlemleri ayrıca raporlanacak ve yayınlanacak mı?

Kanun değişiklikleri bu raporlarda bir değişiklik yapmamıştır.

- Bağlı şirketin hakim ve diğer bağlı şirketlerle ilişkiler raporu

Bağımsız Denetime tabi olmayan Bağlı şirketin yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, şirketin hâkim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenler. Rapor, şirketin geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketle, hâkim şirkete bağlı bir şirketle, hâkim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı tüm hukuki işlemlerin ve geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemlerin açıklaması yapılır. Hukuki işlemlerde edimler ve karşı edimler, önlemlerde, önlemin sebebi ve şirket yönünden yarar ve zararları belirtilir. Zarar denkleştirilmişse, bunun faaliyet yılı içinde fiilen nasıl gerçekleştiği veya şirketin sağladığı hangi menfaatlere ilişkin olarak bir istem hakkı tanındığı ayrıca bildirilir. (Madde 199.)

Rapor, doğru ve dürüst hesap verme ilkelerine uygun olmalıdır.

Bağlı Şirketin Yönetim kurulu raporun sonunda şirketin, hukuki işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda kendilerince bilinen hâl ve şartlara göre, her bir hukuki işlemde uygun bir karşı edim sağlanıp sağlanmadığını ve alınan veya alınmasından kaçınılan önlemin şirketi zarara uğratıp uğratmadığını açıklar. Şirket zarara uğramışsa, yönetim kurulu ayrıca zararın denkleştirilip denkleştirilmediğini de belirtir.

Bu açıklama sadece yıllık faaliyet raporunda yer alır. Ayrıca yayınlanmaz

-Hakim Şirket Yönetim Kurulu Başkanı, yönetim kurulu üyelerince istenmesi halinde bağlı şirketlerin durumu ve hakim şirketle ilişkileri raporu

Hâkim şirketin her yönetim kurulu üyesi, yönetim kurulu başkanından; bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile üç aylık hesap sonuçları, hâkim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hâkim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri; yaptıkları işlemler ve bunların sonuç ve etkileri hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine göre düzenlenmiş bir rapor hazırlattırıp yönetim kuruluna sunmasını ve bunun sonuç kısmının yıllık rapor ile denetleme raporuna eklenmesini isteyebilir. Bağlı şirketler, red için yoruma yer bırakmayacak açıklıkta bir haklı sebebin varlığını ispat edemedikleri takdirde, bu raporun hazırlanması için gerekli olan bilgi ve belgeleri hâkim şirketin bu işle görevlendirilen uzmanlarına vermekle yükümlüdürler. İstemde bulunan yönetim kurulu üyesi, bunu bir üçüncü kişinin yararlanması amacıyla yapmışsa bunun sonuçlarından sorumlu olur. (Madde 200)

-Hakim Şirket pay sahiplerinin bağılı şirketler hakkında bilgi alma hakkı

Hâkim şirketin her pay sahibi genel kurulda, bağılı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile hesap sonuçları, hâkim şirketin bağılı şirketlerle, bağılı şirketlerin birbirleriyle, hâkim ve bağılı şirketlerin pay sahipleri, yöneticileri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri, yaptıkları işlemler ve bunların sonuçları hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine uygun, doyurucu bilgi verilmesini isteyebilir. Madde 200.

39. İlişkili kişi ve kuruluşlar kimlerdir?

- Şirket ortakları,
- Yönetim kurulu üyeleri,
- Şirket ortakları veya Yönetim Kurulu Üyelerinin;
  - alt ve üst soyundan biri, ya da
  - eşinin yahut kendisinin üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları
  - Şirket ortaklarının veya Yönetim Kurulu üyelerinin kendisinin ve söz konusu yakınlarının ortağı oldukları şirketler. (Madde 393,395)

40. Şirketlerin ortaklarına borç verme yasağı nedir?

Pay sahipleri, sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamazlar. Şirket ortakları, şirkete iştirak taahhütleri yoksa ve şirketin yedek akçe durumu müsaitse, emsaline uygun mal ve hizmet alımları ve herhangi bir nedenle nakit veya mal çekişi suretiyle şirkete borçlanabilirler. Madde 358.

Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan 393 üncü maddede sayılan yakınları (alt ve üst soyundan biri ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birisi) şirkete nakit borçlanamaz. Bu kişiler için şirket kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz. Aksi hâlde, şirkete borçlanılan tutar için şirket alacaklıları bu kişileri, şirketin yükümlendirildiği tutarda şirket borçları için doğrudan takip edebilir. (Madde 395/2)

41. Şirket ortakları ile ve ilişkili kişi ve şirketlerle iş yapabilecek mi?

Yapabilir, bir izin şartı veya kısıtlama yoktur, yalnız iş koşulları emsaline uygun olmalıdır. Madde 358. Eğer şirket ortağı Yönetim Kurulu Üyesi ise genel kuruldan izin alması gerekir. Madde 395.

42. Şirket ilişkili şirketlerden borç alabilecek mi?

Kısıtlayıcı bir madde yoktur. Alabilir, işlem koşulları ve faiz oranı emsaline uygun olmalıdır.

43. Şirket ortağı şirketten kar payı ve huzur hakkı dışında ücret, kira, faiz geliri elde edebilir mi?

Kısıtlayıcı bir madde yoktur Faiz ve ücrete izin veren bir madde de vardır. Madde 132. Borç almanın şirket ile ortağı arasında bir ödünç para verme işlemi oluşturması halinde işlemin koşullarının emsaline uygun olması gerekir.

44. Yeni TTK da Şirket topluluğu nasıl tanımlanmıştır, Konsolidasyon esasları nedir?

Hâkim şirket ile hakim şirkete doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan şirketler şirketler topluluğunu oluşturur. Hâkim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır. Bağlı bulunma hususu hakimiyet varlığına, hakimiyet varlığı da oy çokluğuna ve doğrudan veya dolaylı bir şekilde oy çokluğuna ve oy çokluğu olmasa bile kontrol etme durumunun varlığına dayandırılmıştır. Bu tanım şirketler topluluğunun oy çokluğuna ve kontrolüne sahip olmadığı iştiraklerini içermemektedir. (Madde 195)

Bakanlar Kurulunun belirleyeceği bağımsız denetime tabi şirketler topluluğunun Hakim şirketinin Finansal Tabloları da denetlenecektir. Bu hükmün anlamı bağlı şirketlerin tamamının da denetime tabi tutulacağıdır.

Türkiye Finansal Raporlama Standartları uygulanacağı için, konsolidasyon esasları da TFRS ye göre belirlenecektir. (İştiraklerin muhasebeleştirilmesi 1.1.2013 ten sonra uygulamaya girecek yeni TFRS 10 “Konsolide Finansal Tablolar”, TFRS 11 “Müşterek Düzenlemeler”, TFRS 12 “Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları”, TMS 28 “İştiraklerdeki ve Ortak Girişimlerdeki Yatırımlar” (Değişiklik) uyarınca yapılacaktır.

TFRS ye göre iştirak oranları % 50.01 ve üstü konsolide edilir, iştirak oranları %50 ve altı ve % 20 ye kadar olanlar özsermaye yöntemiyle, % 20 altındaki iştirakler de maliyet yöntemi ile konsolide mali tablolara dahil edilir. Konsolidasyon esaslarında kontrol de dikkate alınan bir unsurdur. Uluslararası Denetim Standartlarına göre Konsolide Finansal Raporlara görüş verebilmek için bağımlı şirketler material olup olmamalarına göre tam Denetim, sınırlı denetim gibi değişik denetim çalışmalarına tabi tutulabilir. TTK da sadece tam denetim öngörülmektedir.

45. Yönetim Kurulu Üyelerinin sayısı ve nitelikleri nelerdir?

Anonim Şirketi temsile yetkili en az bir üyenin yerleşme yerinin Türkiye’de bulunması ve Türk vatandaşı olması şarttır. Bu durumda yabancı sermayeli şirketler tek ortaklı olamayacaktır, en az bir üyenin de Türk vatandaşı olması şarttır. (Madde 359).

46. Tek Ortaklı Anonim Şirketler için düzenlemeler de bir farklılık yapılmış mıdır?

A.Ş. lerde tek ortak olması halinde Yönetim Organlarının farklı olabileceğine ilişkin hiç bir özel düzenleme yoktur. Bu durum büyük bir ihtimalle yapılacak ikincil düzenlemelerde ele alınacaktır.

47. Genel Kurul Toplantılarına Çağrı yapılacak mı?

Genel kurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. (Madde 414)

48. Genel Kurul Toplantıları ertelenebilir mi?

Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, sermayenin onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Erteleme, 414 üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirilir ve internet sitesinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılır. (Madde 420) Toplantı başkanının ertelemeye gerek görmemesi ve aksine karar alması düzenlenmemiştir.

49. Genel Kurul Tutanağının tescil ve ilanı yanında internet sitesine konması da gerekiyor mu?

Genel Kurul tutanağı , pay sahiplerini veya temsilcilerini, bunların sahip oldukları payları, gruplarını, sayılarını, itibarî değerlerini, genel kurulda sorulan soruları, verilen cevapları, alınan kararları, her karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayılarını içerir. Tutanak, toplantı başkanlığı ve Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır; aksi hâlde geçersizdir.

Yönetim kurulu, tutanağın noterce onaylanmış bir suretini derhâl ticaret sicili memurluğuna vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür; tutanak ayrıca hemen şirketin internet sitesine konulur. (Madde 422)

50. Şirket genel kurulda diğer ortakların yetkili temsilcileri olarak biri taraflı biri tarafsız olmak üzere iki aday göstermek zorunda mı ?

Şirket, kendisiyle herhangi bir şekilde ilişkisi bulunan bir kişiyi, genel kurul toplantısında kendileri adına oy kullanıp ilgili diğer işlemleri yapması için yetkili temsilcileri olarak atamaları amacıyla pay sahiplerine tavsiye edecekse, bununla birlikte şirketten tamamen bağımsız ve tarafsız bir diğer kişiyi de aynı görev için önermeye ve bu iki kişiyi esas sözleşme hükmüne göre ilan edip şirketin internet sitesine koymaya mecburdur. (Madde 428/1)

51. Genel Kurulda pay sahiplerini temsil etmek üzere kurumsal temsilci seçilecekse bu kurumsal temsilci seçimi nasıl olacaktır?

Yönetim kurulu, genel kurul toplantısına çağrı ilanının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacağı ve şirket internet sitesinde yer alacağı tarihten en az kırkbeş gün önce, yapacağı bir ilan ve internet sitesine koyacağı yönlendirilmiş bir mesajla, pay sahiplerini, önerdikleri kurumsal temsilcilerin kimliklerini ve bunlara ulaşılabilecek adres ve elektronik posta adresi ile telefon ve telefaks numaralarını en çok yedi gün içinde şirkete bildirmeye çağırır. Aynı çağrıda kurumsal temsilciliğe istekli olanların da şirkete başvurmaları istenir. Yönetim kurulu, bildirilen kişileri, **diğer ortakların yetkili temsilcileri olarak biri taraflı biri tarafsız olmak üzere belirlediği iki adayla** birlikte, genel kurul toplantısına ilişkin çağrısında, adreslerini ve onlara ulaşma numaralarını da belirterek, ilan eder ve internet sitesinde yayımlar. Bu fıkranın gerekleri yerine getirilmeden, kurumsal temsilci olarak vekâlet toplanamaz. (Madde 428)

52. Pay senetleri ne zaman bastırılacak?

Şirketin ve sermaye artırımının tescilinden önce çıkarılan paylar geçersizdir; ancak, iştirak taahhüdünden doğan yükümlülükler geçerliliklerini sürdürür.

Paylar hamiline yazılı ise yönetim kurulu, pay bedelinin tamamının ödenmesi tarihinden itibaren üç ay içinde pay senetlerini bastırıp pay sahiplerine dağıtır. Yönetim kurulunun hamiline yazılı pay senetlerinin bastırılmasına ilişkin kararı tescil ve ilan edilir, ayrıca şirketin internet sitesine konulur. Pay senedi bastırılıncaya kadar ilmühaber çıkarılabilir. İlmühaberlere kıyas yoluyla nama yazılı pay senetlerine ilişkin hükümler uygulanır. (Madde 486). Nama yazılı pay senetlerinin ne zamana kadar bastırılması gerektiğine ilişkin bir düzenleme yoktur. Ancak azlık istemde bulunursa nama yazılı pay senedi bastırılıp tüm nama yazılı pay senedi sahiplerine dağıtılır hükmü (Madde 486/3) uyarınca nama yazılı pay senetlerinin bastırılması uygulaması konusunda ikincil mevzuatta düzenlemeler yapılacağı anlaşılmaktadır.

53. Yeni TTK ne tür bildirim, tescil ve ilan yükümlülükleri getiriyor?

Elektronik Merkezi Ticaret Sicili Veri Tabanı oluşturulmaktadır. Tescile tabi olan kararlar bu ticaret siciline tescil ettirilecektir.

Tescile Davet ve Ceza:

Süresi içinde gerçekleştirilmeyen bir hususun varlığını haber alan sicil müdürü ilgilileri;

- a. Uygun bir süre içinde tescil işlemini gerçekleştirmeye davet edecek veya
- b. Tescile tabi olmayan hususların var olduğunu ispata davet edecektir.

Davete icabet etmeyen ve kaçınma sebeplerini de bildirmeyen kişi sicil müdürünün teklifi üzerine mahallin en büyük mülki amiri tarafından bin Türk Lirası idari para cezasıyla cezalandırılır. Madde 33

Tescil Edilecek Hususların İlan Edilmesi Zorunluluğu:

Kanunda aksine bir hüküm olmadığı hallerde ticaret sicili müdürlüğünde tescil edilen tüm hususların Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmesi gerekmektedir. Madde 35

Tescil ve İlanın Üçüncü Kişilere Etkisi:

Ticaret sicili kayıtları, aksine özel hüküm olmadığı hallerde, ilgili hususun tamamının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlandığı günü izleyen iş gününden itibaren hukuki sonuçlarını doğurmaya başlamaktadır. Üçüncü kişiler, tescil ve ilan edilmiş olan ve kendileriyle ilgili sicil kayıtlarını bilmediklerini iddia etme hakları bulunmamaktadır. (Madde 36)

Tescile tabi işlem ve durumlar:

- Ticari İşletmenin Devrinin Tescil ve İlanı: Madde 11
- İşletmenin ticaret siciline tescil ettirilmesi Madde 12
- Unvanın ve Ticari İşletmenin Ticaret Siciline Tescili Madde 18
- Ticaret Unvanının Seçilmesi ve Kullanılması: Madde 11
- Sermaye Olarak Konulan Taşınmazların İlgili Sicillere Kaydedilmesi: Madde 128
- Birleşme Sonrası Devrolan Şirketin Terkini: Madde 136
- Tasfiye Halinde Bulunan Şirketin Birleşmeye Katılması: Madde 138
- Sermayesini Belli Oranda Yitiren veya Borca Batık Şirketin Birleşme İşlemi: Madde 139
- Birleşme ile İlgili Belgelerin İncelemeye Açılması duyurulması: Madde 149
- Birleşmenin Tescil ve İlan Edilmesi: Madde 152
- Birleşmede Alacaklıların Korunması için duyuru yapılması: Madde 157
- Bölünme ile İlgili Belgelerin İncelemeye Açılmasının duyurulması: Madde 171
- Bölünmede Alacaklıların Korunması için duyuru yapılması: Madde 174

- Bölünmenin Tescili: Madde 179
- Nev'i Değişikliğinin Tescil ve İlan Edilmesi: Madde 189
- Teşebbüsün Sermaye Şirketinde Sahip Olduğu Pay Oranlarının Tescil ve İlanı: Madde 198
- Ana ve yavru şirketler arasında düzenlenen Hâkimiyet Sözleşmesinin Tescil ve İlanı:
- Madde 198
- Kollektif Şirketin Tescil ve İlanı: Madde 215
- Kayyım Atanmasının Tescili: Madde 235
- Sona Ermenin Tescil ve İlanı: Madde 250
- Ortağın Çıkarılmasının Tescil ve İlanı: Madde 259
- Tasfiye Memurlarının ve Tasfiye Kararlarının Tescil ve İlanı: Madde 278
- Kollektif Şirketin Sona Ermesi: Madde 303
- Komandit Şirketin Tescil ve İlanı: Madde 307
- Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin Tescil ve İlanı: Madde 354
- Devralınan veya Kiralanan İşletmelere ve Ayın Devrine İlişkin Sözleşmelerin Tescil ve İlanı: Madde 356
- Anonim Şirket Kuruluş Beyanı: Madde 359
- Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin tescil ve ilanı: Madde 371
- Anonim Şirketin temsile yetkili kişilerin ve temsil şekillerinin tescil ve ilanı Madde 373
- Anonim Şirkette Seçilen Denetçinin tescil ve ilanı: Madde 399
- Genel Kurul Toplantısına Davet İlanının yayınlanması: Madde 414
- Genel Kurul Toplantısı İç Yönergesinin tescil ve ilanı: Madde 419
- Genel Kurulun Tescil ve İlanı: Madde 422
- Pay Sahiplerinin Genel Kurula Katılacak Temsilcilerini Bildirmesi: Madde 428
- Genel Kurulun İptali veya Butlanı Davasının ilanı: Madde 448
- İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel toplantı tutanaklarının tescil ilan edilmesi : Madde 454
- Esas Sözleşme Değişiklikleri: Madde 455
- Sermaye Artırımı Kararları: Madde 456
- Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sisteminin tescili: Madde 460

- Rüçhan Haklarının tescil ve ilanı : Madde 461
- Sermaye Artırımı Nedeniyle Esas Sözleşme DeęiŐiklięi: Madde 471
- Őarta Bağlı Sermaye Artırımı: Madde 472
- Esas Sermayenin Azaltılması: Madde 473
- Esas Sermayenin Azaltılmasında Alacaklılara  ağrı: Madde 474
- Sermaye Azaltımının GerçekleŐtirilme Şartları: Madde 475
- Pay Bedellerinin İfa Borcu: Madde 482
- Sermaye Borcunun Zamanında Yerine Getirilmesi İçin  ağrı: Madde 483
- Pay Senetlerinin Bastırılması: Madde 486
- Finansal Tabloların İlan Edilmesi: Madde 524
- Anonim Şirketin Sona Ermesi: Madde 532
- Tasfiye Memurlarının atanması: Madde 536
- Tasfiye Memurunun Mahkeme Kararı ile Atanması: Madde 537
- Tasfiye Nedeniyle Alacaklılara  ağrı: Madde 541
- Ticaret Unvanının Silinmesi: Madde 545
- Ek Tasfiye yapılmasının tescil ve ilanı: Madde 547
- Tasfiyeden D n lmesi ve İflasın Kaldırılması: Madde 548
- Limited Şirket Sözleşmesinin Tescili: Madde 587
- Limited Şirket Sözleşmesinin DeęiŐtirilmesi: Madde 589
- Limited Şirket Hisse Devirlerinin Tescili: Madde 598
- Müdürlerin Temsil ve Yetkileri M d rlerden En Az Birinin Türkiye’de İkamet Etmesi gerekir: Madde 629
- Limited Şirketin KuruluŐuna İtiraz: Madde 644
- Güvenli Elektronik İmza sahibinin tescil ve ilanı: Madde 1526
- Elektronik Ortamda Genel Kurul ile Yönetim ve Müdürler Kurulu Toplantılarının yapılabileceğinin tescil ve ilanı: Madde 1527
- Yabancı Şirketlerin Türkiye’de Açacağı Őubelerin tescil ve ilanı: Madde 12 (Uygulama Kanunu)
- Taşınmazların Sermaye Olarak Konulması: Madde 16 (Uygulama Kanunu)

54. Yeni TTK ile getirilen online sistem hangi işlemlerin yapılmasına izin veriyor?

Bağımsız Denetime tabi olan şirketler İnternet sitelerinin bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına özgülemek zorundadır (Madde 1524). Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır. (Madde 18)

55. İnternet Sitesinde yayımlanması gereken hususlar:

Yapılan yeni düzenleme ile sadece bağımsız denetime tabi olan sermaye şirketlerinin internet sitesi açmaları mecburi kılınmıştır. Şirketin internet sitesinde kanunen yayımlanması gereken ilanlar yayımlanacaktır. Şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların ne olduğu bu maddede belirtilmemiştir. İkincil mevzuatta belirlenmesi beklenmektedir. (Madde 1524)

56. İnternet Sitesinde yayımlanması gereken hususlar ne zaman ve ne kadar süre yayımlanacaktır

İnternet sitesinde yayımlanacak içerikler, bu Kanunda belli bir süre belirtilmiş ise bu süre içinde, belirtilmemiş ise içeriğin dayandığı işlemin veya olgunun gerçekleştiği tarihten, tescil veya ilana bağlandığı durumlarda ise tescil veya ilanın yapıldığı tarihten itibaren en geç bes gün içinde, şirketin kuruluşundan internet sitesi açılıncaya kadar geçen sürede yayımlanması gereken içerikler de bu sitenin açıldığı tarihte siteye konulur.

Bu Kanun ve ilgili diğer kanunlarda veya idari düzenlemelerde daha uzun bir süre öngörülmedikçe, şirketin internet sitesine konulan bir içerik, üzerinde bulunan tarihten itibaren en az altı ay süreyle internet sitesinde kalır, aksi hâlde konulmamış sayılır (Madde 1524)

57. Bilişim ve teknolojinin yeni TTK'daki yeri nedir?

Elektronik imza TTK da öngörülmüştür. Güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile elektronik haberleşme yapılabilir. İhbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve bu hüküm uyarınca yapılan elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesi, elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilmişse hüküm ifade eder. Elektronik mektup bir yazışma şekli olarak öngörülmüştür. Elektronik alındı belgesi olması şartıyla elektronik mektup bir delil olarak kabul ediliyor. Bazı şirketlerin web sayfası olması ve bazı bilgilerin web sayfasında yayımlanması gerekiyor. Elektronik defter de öngörülmüştür. Genel Kurul ve YK toplantılarının teknolojinin yeterli olması halinde elektronik ortamda yapılabileceği belirtilmiştir. Madde 18, 390,1524,1525,1526,1527,1528,

58. İnternet Sitesi ile ilgili yükümlülüklerle uymamanın cezası nedir?

Bu Kanunda öngörülen (Madde 1524) internet sitesini oluşturmayan yönetim organı üyeleri, yüz günden üçyüz güne kadar adli para cezasıyla, ve aynı madde uyarınca internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan bu fıkrafta sayılan failler yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. (Madde 562/12).

59. Aykırılıklara verilecek ceza türleri nelerdir ?

Cezalar İdari para cezası ve Adli para cezalarıdır.

İdari para cezası, 5326 Sayılı Kabahatler Kanununa göre toplum düzenini, genel ahlakı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni ihlal eden ve bu kanunda ve diğer kanunlarda kabahat sayılan (bazı yasaklara uymama, dilencilik, sarhoşluk, kumar, gürültü, yasak yerde sigara içmek vb) fiilleri işleyenlere verilen cezalardır. İdari para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur.

İdari para cezası, Devlet Hazinesine ödenir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde idari para cezasının, ilk taksidinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde idari para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

İdari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır

İdari para cezası, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Adli para cezası, tebliğinden itibaren 30 gün içinde ödenmezse, Hapis cezasına çevrilir. Gün sayısı kadar hapis yatılır. En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsî hâlleri göz önünde bulundurularak hakim tarafından takdir edilir.

60. Aykırılıklara verilecek ceza türleri nelerdir ?

- **Dörtbin TL idari para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar:**
  - a) defter tutma yükümünü yerine getirmeyenler, Madde 64/1 e aykırılık
  - b) gönderilen belgelerin bir kopyasını sağlamayanlar, Madde 64/2 e aykırılık
  - c) gerekli onayları yaptırmayanlar, Madde 64/3 e aykırılık
  - d) defterlerini kayıt nizamına uygun olarak tutmayanlar, Madde 65 e aykırılık
  - e) hileli envanter çıkaranlar, Madde 66 ya aykırılık
  - f) görüntü ve veri taşıyıcılara aktarılan belgelerin okunması için gerekli yardımcı araçları kullanıma hazır bulundurmamaları ve icap ettiği halde basılı olarak ibraz etmeyenler, Madde 86 ya aykırılık
- **Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun ticari defter tutma hükümlerine uymayanlar da Dörtbin TL idari para cezasıyla cezalandırılır.** Madde 88'e aykırılık.

- **İki yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar:**

Bağlı şirketin Yönetim Kurulunun göreve geldiği ilk üç ayı içinde bir önceki yıldaki hakim ve bağlı şirketlerle olan iş ilişkileri konusunda bir rapor düzenlemesi gerekir. Bu raporun düzenlenmemesi. Madde 199/1 e aykırılık

Hakim şirketin Yönetim Kurulu üyelerinden birisinin istemesi halinde Yönetim Kurulu Başkanı bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile üç aylık hesap sonuçları, şirketin hâkim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenler. Bağlı şirketin haklı bir sebebe dayanmadan bu bilgileri vermemesi Madde 199/4 e aykırılık

- **Üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar:**

Bu Kanun hükümlerine göre tutulmakla veya muhafaza edilmekle yükümlü olunan defter, kayıt ve belgeler ile bunlara ilişkin bilgileri, denetime tabi tutulan gerçek veya tüzel kişiye ait olup olmadığına bakılmaksızın, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının denetime yetkili elemanlarınca istenmesine rağmen vermeyenler veya eksik verenler ya da bu denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenler, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bu ceza ile cezalandırılırlar. (madde 562/4)

- **Üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar:**

- a) Kurucular beyanında doğru beyanda bulunmayan şirket kurucuları, 349 uncu Maddeye aykırılık
  - b) Sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçları olduğu halde pay sahiplerinin şirketten borç almaları ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılamadığı halde pay sahiplerinin şirketten borç almaları durumlarında pay sahiplerine borç verenler cezalandırılır. (Madde 358 e aykırılık).
  - c) Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan 393 üncü maddede sayılan yakınlarının şirkete nakit borçlanmaları (395 inci Maddeye aykırılık).
- Ticari defterlerin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut bu Kanuna uygun saklanmaması hâllerinde, sorumlular üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır. (Madde 562/6)
  - **Türk Ceza Kanununun 239 uncu Maddesine göre bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak aykırılıklar:**

404 üncü madde hükmü (denetçilerin sır saklama yükümlülüklerini ihlalleri için öngörülen para cezaları (Madde 404/2) sakli kalmak üzere görevi dolayısıyla incelemesine sunulan defter ve belgeleri inceleyenlerin, elde ettikleri veya verilen bilgilerden öğrendikleri iş ve işletme sırlarını açıklamaları yasağına (Madde 527/7) aykırı hareket edenler

- **Bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar;**

Madde 549 da sayılan belgeleri (Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgeler, izahnameler, taahhütler, beyanlar ve garantiler) sahte olarak düzenleyenler ile ticari defterlere kasıtlı olarak gerçeğe aykırı kayıt yapanlar (Madde 549 aykırılık.)

- **Üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar;**

Sermaye tamamıyla taahhüt olunmamış veya karşılığı kanun veya esas sözleşme hükümleri gereğince ödenmemişken, taahhüt edilmiş veya ödenmiş gibi göstermek suretiyle Madde 550 ye aykırılık.

- **Doksan günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar;**

Aynı sermayenin veya devralınacak işletme ile ayınların değerlemesinde emsaline oranla yüksek fiyat biçmek, işletme ve ayının niteliğini veya durumunu farklı göstermek ya da başka bir şekilde yolsuzluk yapmak suretiyle (Madde 551 e aykırılık)

- **Altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak aykırılık;**

Bir anonim şirket veya başka bir şirket kurmak, şirketin sermayesini artırmak amacıyla veya vaadiyle Sermaye Piyasası Kurulundan izin almadan halktan her türlü yolla para toplanması (552 Maddeye aykırılık) SPK mevzuatı saklıdır.

- **Yüz günden üçyüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar;**

İnternet sitesini oluşturmamak veya mevcut internet sitesinin bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine özgülememek suretiyle madde 1524 e aykırılık

- **Yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılacak aykırılıklar;**

internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymamak. Bu aykırılık cezası şirketin var olduğu sürece uygulanabilir.

61. Cezaları kim cerecektir?

Bu Kanun kapsamındaki idari para cezaları, aksine hüküm bulunmayan hâllerde mahallin en büyük mülki amiri (illerde Vali, ilçelerde kaymakam) tarafından verilir.

62. Aynı kabahat birden çok defa işlenmişse ceza arttırılacak mıdır?

Bu kanunda tanımlanan kabahatlerden birinin idari yaptırım kararı verilinceye kadar birden çok işlenmesi hâlinde, ilgili gerçek veya tüzel kişiye bir idari para cezası verilir ve ilgili hükme göre verilecek ceza iki kat arttırılır. Ancak, bu kabahatlerin işlenmesi suretiyle bir menfaat temin edilmesi veya zarara sebebiyet verilmesi halinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaat veya zararın üç katından az olamaz.

Yukarıdaki aykırılıklar daha ağır bir cezayı gerektirmese yukarıdaki cezalarla cezalandırılırlar, aksi halde daha yüksek cezalar uygulanır.

63. Aykırılıklar nasıl Soruşturulacak ve kovuşturulacaktır?

Aykırılıklar suretiyle oluşan suçlar (562 nci maddede belirlenen) resen takip olunur. Madde 563.

Hakimler kamu davalalarında tarafların isteği söz konusu olmasa dahi kendiliğinden bazı kararlar verebilmektedir, bu kararlar için resen tabiri kullanılmaktadır. Kanunu yürütmekle yetkilendirilmiş kuruluşun belirleyeceği organların, örneğin Ticaret Bakanlığı Müfettişlerinin veya Hükümet Komiserlerinin belli bir aykırılığı tesbit etmeleri halinde herhangi bir şikayet sözkonusu değilken ilgili mülki amire başvurması ile mülki amir yasadaki cezaları verebilecektir.

64. KOBİ lerin büyük şirketlerden alacaklarının tahsil süresi ile ilgili düzenleme nedir?

Sözleşmede aksine hüküm belirtilmemişse borcun oluşmasından itibaren normal koşullarda otuz günde borcun ödenmesi gerekir. Ödeme süresinin sözleşmede öngörülmesi halinde ödeme süresi, faturanın veya eş değer ödeme talebinin veya mal veya hizmetin alındığı veya mal veya hizmetin gözden geçirme ve kabul usulünün tamamlandığı tarihten itibaren en fazla altmış gün olabilir. Ancak alacaklı aleyhine ağır bir haksız durum yaratmamak koşuluyla ve açıkça anlaşmak suretiyle taraflar 60 günden daha uzun bir süre öngörebilirler. Ancak alacaklının küçük yahut orta ölçekli işletme (KOBİ) veya tarımsal ya da hayvansal üretici olduğu veya borçlunun büyük ölçekli işletme sıfatını taşıdığı hallerde, ödeme süresi, mal veya hizmetin gözden geçirme ve kabul usulüne göre gereken süre de dahil olmak üzere altmış günü aşamaz. (Madde 1530)

65. Önceki TTK ile karşılaştırıldığında Anonim Şirketler için göze çarpan prosedürel değişiklikler nelerdir?

- Anonim şirketlerce tutulacak defterler eski TTK da ve yeni TTK da şöyledir. Açılış ve kapanışların Noter tasdikine tabi olması da tablodaki gibidir:

Eski TTK	Noter tasdiki	Açılış	Noter Kapanış Tasdikleri	Yeni TTK	Noter Açılış tasdiki	Noter Kapanış Tasdikleri
Yevmiye Defteri	Şart		Şart	Yevmiye Defteri	Şart	Şart
Defteri Kebir	Şart			Defteri Kebir	Şart	
Envanter Defteri	Şart		Şart	Envanter Defteri	Şart	Şart
Yönetim Kurulu Karar Defteri	Defter değil, Kararlar tasdik ettiriliyordu			Yönetim Kurulu Karar Defteri	Şart	Şart
				Pay Defteri	Şart	
				Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri	Şart	

- Nakit sermaye ödemelerinin ödeme takvimi kısaltılmıştır; önceden A.Ş. lerde $\frac{1}{4}$ ü kuruluştan sonraki üç ay içinde , $\frac{3}{4}$ ü üç yıl içinde ödenebilirken, şimdi $\frac{1}{4}$ ü kuruluşta $\frac{3}{4}$ ü iki yıl (24 ay) içinde ödenecektir..
- Eski TTK da anonim şirket anasözleşmesinde yer almayan bir işle uğraşamazdı. Yeni TTK da anasözleşmede yer almayan işlerle de uğraşabilecek

- Eski TTK da halka açık olmayan şirketler için dönem içinde kar payı avansı ödemesi yapılamıyordu. Şirket ortaklarına borçlanma yasağının bir sonucu olarak yıl içinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı halka açık olmayan şirketler için belirlediği esaslara göre (Madde 509) ortaklara kar payı avansı verilebilecektir. Bu avans dönem sonu dağıtılabılır karla mahsuplaşarak kapatılacaktır.
- Yönetim Kurulu üyelerinin çoğunluk sayısının hesabındaki karışıklık giderilmiştir. Önceden üye sayısının yarısının bir fazlası dendiğinde özellikle üç kişilik kurullarda 2.5 üye olmayacağı için üç üye olmalı gibi tartışmalar, yeni TTK da oy çokluğuyla diyerek bu belirsizliği çözmüştür.
- Eski TTK da tüzel kişi ortaklar yönetim kurullarına seçilemiyordu, yeni TTK da tüzel kişi ortak üye olarak seçilebilecek, kendi adına katılacak olan gerçek kişiyi belirleyecek.
- Eski TTK da Yönetim Kurulu Üyesi olabilmek için şirket ortağı olmak şarttı. Yeni TTK da bu şart kaldırılmıştır.
- Genel Kurul toplantıları eski TTK da olduğu gibi sonraki yıllarda da yapılamayacaktır. Yeni TTK da Genel Kurul sonraki yıl 31 Mart'ına kadar yapılmak zorundadır. Gerekirse olağanüstü toplantılar önceki TTK da olduğu gibi yeni TTK da da yapılabilecektir.
- Eski TTK daki Genel Kurul Toplantılarına hükümet komiseri gerekliliği yeni TTK da sadece Gümrük ve Ticaret Bakanlığının belirleyeceği anonim şirketler dışında kaldırılmıştır.
- Eski TTK da bir şirket ortağını Genel Kurulda ancak bir başka şirket ortağı temsil edebilirdi. Şirket ortağı olmayan birinin temsil edebilmesi için anasözleşmede hüküm olması gerekiyordu. Anasözleşmede bu hükmün olması gerektiği şartı Yeni TTK da kaldırılmıştır.
- Yeni TTK da azınlık hakları daha açık ve güçlü bir şekilde belirlenmiştir. Ortakların % 10 (Halka açıklarda % 20 si) veya payının itibari değeri en az 1 Milyon TL olan ortaklar ticaret mahkemesinden özel denetçi atanmasını isteyebilecektir.
- Eski TTK daki Genel Kurulun devredilemez görevlerine şirketin önemli miktardaki aktiflerini satabilme yetkisinin ve görevinin devredilemeyeceği eklenmiştir . Yeni TTK ya göre Yönetim Kurulu belli bir büyüklükteki Şirket varlıklarını Genel Kuruldan alınan yetki ile satamayacaktır.

66. Önceki TTK ile karşılaştırıldığında Limited Şirketler için göze çarpan prosedürel değişiklikler nelerdir?

- Limited şirketlerce tutulacak defterler eski TTK da ve yeni TTK da Anonim şirketler için aynıdır. Açılış ve kapanışların Noter tasdikine tabi olması da tablodaki gibidir:

Eski TTK	Noter Açılış Tasdiki	Noter Kapanış Tasdiki	Yeni TTK	Noter Açılış Tasdiki	Noter Kapanış Tasdiki
Yevmiye Defteri	Şart	Şart	Yevmiye Defteri	Şart	Şart
Defteri Kebir	Şart		Defteri Kebir	Şart	
Envanter Defteri	Şart	Şart	Envanter Defteri	Şart	Şart
Müdürler Kurulu Karar Defteri	Defter değil, Kararlar tasdik ettiriliyordu		Müdürler Kurulu Karar Defteri	Şart	Şart
			Pay Defteri	Şart	
			Ortaklar Kurulu Toplantı ve Müzakere Defteri	Şart	

- Minimum nakit sermaye 5.000 TL den 10.000 TL ye çıkarılmıştır. Nakit ödemelerinin ödeme takvimi de kısaltılmıştır; önceden $\frac{1}{4}$ ü kuruluşun sonraki üç ay içinde , $\frac{3}{4}$ ü üç yıl içinde ödenebilirken, nakit sermaye kuruluşta ödenecektir.
- Eski TTK da bir limited şirket anasözleşmesinde yer almayan bir işle uğraşamazdı. Yeni TTK da anasözleşmede yer almayan işlemlerle de uğraşabilecek
- Eski TTK da Limited Şirketin sigortacılık yapamayacağına yönelik bir kısıtlama vardı, Yeni TTK da bu kısıtlama yoktur.
- Limited şirketler de yıl içinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı halka açık olmayan şirketler için belirlediği esaslara göre (Madde 509) ortaklara kar payı avansı verilebilecektir. Bu avans dönem sonu dağıtılabilir karla

mahsuplaşarak kapatılacaktır. Fazla alınan avans iade edilecektir. Faiz alınıp alınmayacağı henüz belli değildir.

- Eski TTK da tüzel kişi ortaklar ortaklar kuruluna seçilemiyordu, yeni TTK da tüzel kişi de seçilebilecek, kendi adına katılacak olan gerçek kişiyi belirleyecek.
- Eski TTK da anasözleşmede aksine hükü yoksa bütün ortaklar şirket müdürü sıfatıyla şirket işlerini idare edebilirdi. Yeni TTK da şirket müdürü olacak ortaklar ya anasözleşmede belirtilecek ya da şirket genel kurulunca seçilecek. Birden fazla müdür varsa müdürler kurulu oluşturulacak.

67. Önceki TTK ile karşılaştırıldığında Dernek ve Vakıf İktisadi İşletmeleri için göze çarpan prosedürel değişiklikler nelerdir?

- İktisadi İşletmelerin tutacakları defterlerde yeni TTK da bazı değişiklikler olmuştur. Açılış ve kapanışların Noter tasdikine tabi olması da tablodaki gibidir:

Eski TTK	Noter Açılış Tasdiki	Noter Kapanış Tasdiki	Yeni TTK	Noter Açılış Tasdiki	Noter Kapanış Tasdiki
Yevmiye Defteri	Şart	Şart	Yevmiye Defteri	Şart	Şart
Defteri Kebir	Şart		Defteri Kebir	Şart	
Envanter Defteri	Şart	Şart	Envanter Defteri	Şart	Şart
			Müdürler Kurulu Karar Defteri	Şart	Şart
			Pay Defteri	Şart	

- Tutulacak defterler Yeni TTK göre Eski TTK olduğu gibi her yılın son ayında (Aralık) Noter Açılış tasdiklerini yaptırmak zorundadır.
- Noterden kapanışının yapılması gereken defterlerin Yeni TTK göre Mart ayı sona kadar kapanış tasdiklerini yaptırmak zorunludur.
- Pay ve Toplantı Müzakere defterlerinin tasdik edilen sayfaları bitinceye kadar kullanılması gerekmektedir, dönem sonlarında tasdiki zorunlu değildir.
- Vakıflar, vakıflar kanunda belirtilen şekillerde defter tasdiklerini yaptırmak zorundadırlar.